GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 107. *Marțĭ, Mercurĭ 15 (27) Maiu* **1885.**

Brașovŭ, 14 (26) Maiu 1885.

In lupta cea grea, în care adversarii noștri ne-au silitŭ sĕ intrămŭ, negreșitŭ că avemŭ trebuință de caractere neșovăitóre, décă e vorba ca lupta nóstră sĕ fie încununată de isbândă.

Astfelŭ de caractere națiunea română le caută înainte de tóte în clasa inteligentă, căcĭ ea e chemată a veghea ca o sentinelă neadormită asupra onórei și drepturilorŭ națiunei.

Respectarea drepturilorŭ poporului românŭ, binele și fericirea lui, acestea sĕ fiă cugetulŭ care sĕ unéscă întréga nóstră intnligență. Unirec e celŭ mai puternicŭ parapetŭ, ce impune unui adversarŭ și-lŭ face sĕ se dea înapoi.

Convinșĭ fiindŭ de acestŭ adevĕrŭ, adeseorĭ amŭ atrasŭ atențiunea cărturarilorŭ noștri, că în situațiunea cea grea în care ne aflămŭ, trebue sĕ înmormêntămŭ pasiunile personale, să ne desbrăcămŭ de interesulŭ personnlŭ și materia ŭ, și sĕ avemŭ în vedere înainte de tóte apĕrarea drepturilorŭ poporului românŭ din sînulŭ căruia amŭ eșitŭ și care în urma jertfelorŭ ce le-a făcutŭ are dreptulŭ sĕ pretindă dela cărturarĭ a-lŭ apĕrá de nelegiuirile și nedreptățile adversarilorŭ sĕi.

Din nenorocire însă, se mai găsescŭ între cărturarii noștri ómenĭ, carĭ, departe de a fi însuflețițĭ de sfânta chemare ce o au, atâtŭ de multŭ i-au subjugatŭ interesele personale și materiale, și chiar ura personală, încâtŭ se lasă a servi de instrumente órbe stăpânilorŭ noștri, făcêndu-se împreună cu ei prigonitorii adevĕrațilorŭ luptătorĭ ai némului românescŭ.

Din multe părțĭ ne vinŭ plângerĭ asupra acestui soiu de ómenĭ, carĭ, precum amŭ mai ḑisŭ și la alte ocasiunĭ, nu facŭ decâtŭ încuragiază pe adversarii noștri, ca cu atâtŭ mai înverșunațĭ sĕ se năpustéscă asupra nóstră.

Amŭ vĕḑutŭ unde au ajunsŭ lucrurile în Bistrița, Năsĕudŭ, Deșiu din causa indolenței, lipsei de energiă și de caractere firme — onóre esceptiunilorŭ. Acéstă tristă esperiență avemŭ acum nenorocirea sĕ o facemŭ și în Alba-Iulia și pentru că sperămŭ îndreptare din partea celorŭ rătăcițĭ, le atragemŭ deocamdată atențianea publicândŭ următórea corespondență:

Domnule Redactorŭ! Precum cetescŭ în prețuita „Gazeta," mai din tóte părțile vinŭ scirĭ, cumcă de o parte îndolența, de altă parte marea umilire, la care s'au dedatŭ unii dintre noi față cu cei puternicĭ ai ḑilei, suntŭ o piedecă în lupta ce ni-o impunŭ împrejurările absolutistice în care trăimŭ.

După cum stau lucrurile în ținutulŭ nostru, îmĭ vine a crede că cele ce vi se comunică suntŭ adevĕrate, căcĭ aci slăbiciunile au ajunsŭ până acolo, încâtŭ unii dintre noi nu numai că nu facŭ nicĭ unŭ bine, ci se încumetă chiarŭ a înșela pre Românĭ dândŭ-se de marĭ naționaliștĭ, pe când faptele nicidecum nu-i arată că simtŭ românesce.

Nu facŭ prigonitorii noștri atâta rĕu causei nóstre, câtŭ astfelŭ de cameleonĭ, carĭ în afară seducŭ dubliculŭ neorientatŭ privindu-i ca pe nisce luptătorĭ, pe când în realitate facŭ contrariulŭ, ba devinŭ chiar și denunțătorii acelorŭ puținĭ Românĭ, carĭ susținŭ flamura în luptă, calomniându-i și conspirândŭ cu dușmanii în contra lorŭ.

Lucrulŭ e gravŭ și este timpulŭ supremŭ ca sĕ curămŭ acéstă bólă, care duce anumitŭ la perire, căcĭ cangregiază corpulŭ națioıalŭ.

Stândŭ lucrulŭ astfelŭ, nu este mirare, cumcă din localitatea principală a ținutului nostru nu putemŭ afla nimicŭ îmbucurătorŭ și de câte orĭ se cetesce vro corespondență de pre aicĭ, numai lucrurĭ netrebnice afli. Fórte bine a ḑisŭ unŭ călĕtorŭ ce a trecutŭ pela noi, că inteligința din Alba Iulia se pare că viețuiesce în pădure. Acesta este unŭ trist testimoniu, însă se apropiă de adevĕrŭ, și nu cred ca sĕ esiste vre unŭ orașŭ românescŭ, unde nu s'a făcut și nu se face mai nimicŭ pentru a întemeia relațiunĭ sociale ca în Alba Iulia. Cei mai mulțĭ se simt fericiti a fi suferițĭ în códa altora steinĭ de ei, și pentru a se susținea în grațiă, încércă totul pantru a înăduși orĭ ce viéță românéscă.

Esemplele suntŭ urîte, dar trebuie sĕ le dămŭ la lumină. Precum se scie, în A. Iulia au ținutŭ alĕgĕtorii Românĭ din comitatulŭ Albei adunările lor electorale. Cine au lipsitŭ dela acele? Mai toțĭ alegĕtorii din Alba Iulia și din cei 7 advocațĭ s'au presentatŭ numai 4, éră ceilalțĭ o au luatŭ la fugă din orașiu pre timpulŭ adunărei sub diferite preteste copilărescĭ. Doi s'au înrolatŭ sub steagulŭ lui Csato și numai ceilalțĭ doi și cu protopopii localĭ se mai vedeau aci ca susținitorĭ ai causei române, pe când în faptă acea conferință s'a fostŭ convocatŭ de tótă inteligința bălgradeană, pre lângă unŭ protocolŭ formalŭ, în care toțĭ s'au obligatŭ a'șĭ împlini chiămarea de Românĭ. Cu tóte acestea conferința a avutŭ unŭ succesŭ splendidŭ, onóre luptătorilorŭ adevĕrațĭ.

Nu s'a fostŭ închisŭ bine adunarea și étă că fóia unguréscă din localitate a începutŭ a denunțá cu neadevĕrurĭ pe unii dintre luptătorii noștri, și acele denunțărĭ colindară prin tóte foile unguresci până susŭ la cele din Budapesta, fără ca unulŭ din cei ce luaseră inițiativa a convocá conferința sĕ cuteze a eși din tufă și a declara cumcă cea ce s'a întâmplatŭ este faptă împlinită cu voința tuturorŭ.

A trecutŭ acésta, însă cei ce au servitŭ ca informatorĭ ai fóiei unguresci dela aceea conferință împreună cu ceilalțĭ, carĭ *ex principio*, ne combatŭ, au continuatŭ și continuă cu ura lorŭ în contra sângelui lorŭ propriu, făcêndu-se unelte órbe în mânile adversarilorŭ și ei și aḑi nu mai înceteză cu intrigile lorŭ în ascunsŭ și pre față.

Unulŭ, ca înaltŭ funcționarŭ a compromisŭ causa română prin nimicirea usului limbei române în oficiulŭ sĕu, susținntă de predecesorulŭ sĕu cu multă luptă și cu jertfă; totŭ acela, care în timpulŭ câtŭ a servitŭ totŭ ca înaltŭ funcționarŭ în Alba-Iulia nu a făcutŭ nimicŭ alta decâtŭ a tradusŭ unguresce actele românescĭ ale predecesorelui sĕu — acela, ḑicŭ, in ḑilele trecute nu s'a rușinatŭ a păși cu o acțiune criminală falsă în contra colegului sĕu românŭ, din ură și din indemnulŭ clicașilorŭ românĭ, carĭ nu se simtŭ sigurĭ în mișcările lorŭ antinaționale, și se temŭ de lumina ce va sĕ se verse preste faptele lorŭ.

Asupra acestei afacerĭ la timpulŭ sĕu voiu reveni și de va fi de lipsă voiu servi și cu alte fapte totŭ așa de compromițĕtóre, comise de unii inteligențĭ românĭ. *Unulŭ dela sate.*

SCIRILE ḐILEI.

Comanda stațiunei militare ne face cunoscutŭ, că musica regimentului de aci va cânta în fiecare Joi după améḑĭ în pavilionulŭ de pe promenada de josŭ și în fiecare Marțĭ va fi retragere cu musică, cântândŭ alternativŭ în piață și înaintea locuinței fișpanului.

—0—

»Ellenzék« dela 19 Maiu publică o listă de »patrioțĭ,« ca Kamermayer, Nesselfeld, Wittinger, Forster, Toth etc., carĭ au contribuitŭ cu sume de banĭ pentru reuniunea de maghiarisare din Clușiu. Intre acești se află și unŭ copilŭ de 7 anĭ, fiulŭ unui comite, care și-a adunatŭ 2 fl. pentru reuniune. Cum vedemŭ, »patrioții« se îmbulzescŭ a aduná banĭ — dar nu pentru Ciangăii, carĭ se întorcŭ cerșindŭ în Bucovina, sătui fiindŭ de »Eldorado« celŭ ungurescŭ.

—0—

Vandory Lajos, redactorulŭ fóiei »Bukarest Hirado,« a colectatŭ 30 fl. pentru reuniunea de maghiarisare din Clușiu.

—0—

Junimea studiósă dela gimnasiulŭ superiorŭ din Blașiu va întocmi »Maialulŭ« îndatinatŭ Sâmbătă în 30 Maiu în „Berculŭ metropolitanŭ." Începutulŭ la 9 óre a. m.

—0—

Din Sulina se comunică »Postei," că la 1 Maiu curentŭ, órele 2 p.m., canoniera română »Grivița« fiind în portulŭ acelui orașŭ, subtmașinistulŭ bastimentului și doi marinarĭ urcându-se în barca cu pânze a canonierei și eșindŭ la gura Sulinei pe mare, unŭ vêntŭ violentŭ ce suflá le-a rĕsturnatŭ barca și toțĭ trei acești nenorocițĭ s'au înecatŭ.

—0—

Gh. Zotu, doctorŭ în filosofiă, directorŭ alŭ cancelariei mitropoliei, profesorŭ la Sf. Sava și la seminarulŭ Nifonŭ și redactorulŭ ḑiarului »Ortodoxulŭ,« unulŭ din cei mai distinșĭ profesorĭ și teologĭ ce avea România, a încetatŭ din viață.

—0—

Ḑiarele din România vorbescŭ despre înălțarea Ex S. Mitropolitului Primatŭ la rangulŭ de Patriarchŭ.

—0—

Deputatulŭ Gustav Beksics va interveni pe lângă guvernŭ pentru construirea unei căi ferate în Sĕcuime. După cum se vorbesce proiectulŭ are sorțĭ de a fi realisatŭ.

—0—

In spitalulŭ »Carolina« din Clușiu s'a secțatŭ în sĕptĕmâna trecută cadavrulŭ unui copilŭ mortŭ de turbare. Sĕrmanulŭ copilŭ e victima unei pisice, care acum câteva sĕptĕmânĭ l'a mușcatŭ de mână pe când se juca cu ea.

—0—

Presidiulŭ tribunalului din Cracovia a fostŭ avisatŭ printr'unŭ rescriptŭ ministerialŭ, d'a nu primi scrisorĭ din America în cuverte de doliu, fiindcă suntŭ trimise de anarchiștĭ către autoritățĭ europene și la desfacere esplodéză.

CORESPONDINȚĂ PART. A „GAZ. TRANS."

Viena, 16 Maiu 1885.

Domnule Redactorŭ! Prigonirile, batjocurile și terorisările, ce le suferŭ ḑilnicŭ frații și colegii noștri dela universitatea clușiană, precum și dela alte institute de învĕțĕmêntŭ ungurescĭ, ne amĕrăscŭ și pre noi până în adêncnlŭ inimei, căcĭ „în noi toțĭ unŭ sufletŭ bate." Pentru tinerimea română din Viena aceste persecuțiunĭ ne mai pomenite nu suntŭ nicĭ o surprindere, căcĭ mare parte din noi amŭ avutŭ ocasiune a cunósce ospitalitatea, cultura inimei și purtarea îngâmfată, ba de multe orĭ arogantă a interesantei tinerimĭ din Clușiu, a acelei odrasle a națiunei maghiare, ce pórtă pe umerii sĕi speranțele întregului Orientŭ.

Cunóscemŭ și pre crescĕtorii (onóre esceptiunilorŭ) acestei tinere elite; cultura generală, politura și limba de salonŭ i-o propune cu multă dibăciă „Ellenzek«, care și-a câștigatŭ deosebite merite pe terenulŭ limbisticei, înavuțindŭ limba ungurescă cu o mulțime de espresiunĭ »cavalerescĭ«; ér etica creștină i-o provĕduescŭ „Magyar Polgar" și „Kolozsvári Közlöny."

O adevĕrată surprindere pentru noi este însĕ împrejurarea, că șoviniștii din Clușiu se arată de odată atâtŭ de »umanĭ" de »miloșĭ« și de »darnicĭ« față cu conlocuitorii lorŭ. Cu sacrificii marĭ facŭ societățĭ așa numite de »cultură", pentru ca prin asta sĕ le deschidă — ḑicŭ ei — și lorŭ porțile raiului, ca sĕ pótă gustá și Nemaghiarii în numĕrŭ câtŭ de mare din pomulŭ fericirei unguresci. Asta, ḑicŭ ei, că este ținta principală, spre care tinde »societatea de cultură maghiară ardeléná.«

O dómne! câtă iubire omenéscă şi câtă bunătate promitŭ aceştĭ farisei! — Dar nu cercetéză destui tinerĭ nemaghiarĭ, carĭ au intenţiunea a intrá în serviciulŭ statului, institute maghiare? De ce ce suntŭ batjocuriţĭ şi insultaţĭ de colegii lorŭ maghiarĭ? De ce suntŭ persecutaţĭ chiar de magistrii lorŭ, fiindcă ţinŭ cu bărbăţiă la naţiunea din care facŭ parte?

Nu se mulţămescŭ însĕ aceştĭ micĭ despoţĭ numai cu aceea, ca sĕ le învĕţămŭ limba, ci vreau sĕ ne facemŭ Maghiarĭ cu trupŭ şi sufletŭ; asta le e intenţiunea. Voiescŭ sĕ ne lepădămŭ de naţiunea, care ni-a datŭ viaţă. O cércă acésta pe tóte căile. Unde nu ajunge viclenia şi banulŭ, recurgŭ la terorisare şi brutalitate. S'au începutŭ persecuţiunĭ sistematice în contra studenţilorŭ românĭ, nu pentru că o gratulaţiune la unŭ ḑiarŭ ar fi în stare sĕ clatine edificiulŭ statului, asta o póte sci orĭ-cine, ci pentru că aceştĭ studenţĭ au curajulŭ a se da şi mărturi de Românĭ, şi nu se lasă a fi metamorfosaţĭ.

Pedépsa cea aspră dictată colegilorŭ noştri de părintesculŭ senatŭ universitarŭ din Cluşiu a făcutŭ o durerósă impresiune asupra întregei tinerimĭ studióse de aicĭ, fiindcă o decisiune arbitrară lovesce într'unŭ modŭ atâtŭ de nemilosŭ pre fraţii noştri. Nu se témă însĕ aceştĭ fraţĭ, căcĭ naţiunea îşĭ cunósce chemarea sa de mamă faţă cu fiii ce o iubescŭ, ea va sci sĕ le dea ajutorŭ pe altă cale în loculŭ stipendielorŭ detrase. Junimea de aicĭ încă a făcutŭ o colectă în favorulŭ lorŭ, ca unŭ micŭ semnŭ de iubire frăţéscă, şi potŭ asigurá pe fraţii dela Cluşiu, că acéstă iubire şi stimă o va păstra pentru toţĭ aceia, carĭ sciu sĕ-şĭ împlinéscă cu sânţeniă datorinţa faţă cu naţiunea.

Nu se témă naţiunea, şi-mĭ place a crede, că vorbescŭ prin glasulŭ întregei tinerimĭ române, când afirmŭ, că pre lângă tóte persecuţiunile şi terorisările, limba, comóra nóstră cea mai scumpă, »morţĭ numai o dămŭ«, şi că nu vomŭ suferí nicĭ când a ni-se schimba numele căpătatŭ în botezulŭ popórelorŭ. *Agripa.*

———

3/15 Maiu în Brăila.

Brăila, 6 Maiu 1885.

Domnule Redactorŭ! Serbarea ḑilei de 3/15 Maiu a fostŭ din cele mai splendide — unica ce s'a vĕḑutŭ până acum în oraşulŭ Brăila; ea a întrecutŭ aşteptările fiecăruia. Nntura cu timpulŭ celŭ frumosŭ a favorisatŭ acéstă frumósă serbare. In oraşulŭ Brăila, unde puţine ḑile într'un an este cineva ocrotitŭ mai cu osebire de vênt, în ḑiua serbărei atâtŭ vêntulŭ cât şi orice alt inconvenientŭ se ascunseră în faţa acestei serbărĭ. Totulŭ surîdea şi încă la orele 5 diminéţa strada principală cât şi alte laterale erau pline cu frumosulŭ tricolorŭ naţionalŭ, care în faţa sórelui îşĭ rĕsfrêngea viile lui culorĭ din înălţimea balcónelorŭ şi ferestrelorŭ, de care atêrna. Animaţia era generală în oraşŭ.

La órele 6 dim. la clubulŭ »societăţii Carpaţii« musica intonă »Deşteptă-te Române«, şi alte cântece ocasionale. La sunetulŭ musicei membrii Societăţei, cât şi cetăţenii invitaţĭ, în haine de serbătóre începură a se aduna. Erau órele 8 şi localulŭ clubului era deja plinŭ; La orele $8^{1}/_{2}$ convoiulŭ era în mişcare spre grădina publică. Frumósă şi de admiratŭ fù plecarea dela clubŭ. Musica cântă înainte. In fruntea convoiului precedau 3 domnişóre îmbrăcate naţionalŭ, fiecare distingêndu-se în costume şi purtândŭ fiecare, afară de buchetele cu florĭ, câte o lentă cu inscripţiune. După domnişóre urma purtătorulŭ drapelului societăţei, asistatŭ de 2 membri societarĭ, toţĭ 3 în cele mai frumóse costumurĭ naţionale. Urmau apoi membrii societăţii, carĭ se distingéu prin cocarde naţionale la pieptŭ, 4 câte 4 la braţŭ cu cetăţenii invitaţĭ.

După sosirea în grădină, unde împreună cu familiile membrilorŭ, aştepta o mulţime de lume, o comisiune s'a îndreptatŭ la debarcaderulŭ vaporului pentru a primi pe delegaţii societăţii »Prutulŭ«, carĭ veniau dela Galaţĭ Până la sosire, întregulŭ convoiu în aceiaşĭ ordine a percursŭ aleurile grădinei, membrii Societătei în corŭ intonândŭ cele mai frumóse arii naţionale.

Sosirea delegaţilorŭ fiindŭ anunţată printr'un trompetŭ, întregulŭ convoiu se îndreptă spre a'i primi. Preşedintele societăţei ţinŭ unŭ discursŭ şi împreună cu întrégа adunare ură bună venire d-lui advocatŭ Resu şi d-lui profesorŭ Nicolescu, delegaţii societăţii »Prutulŭ.« D-lŭ Resu mulţămĭ printr'unŭ discursŭ bine simţitŭ, arătă scopulŭ societ. »Prutulŭ«, plângêndŭ trista sórte a Românilorŭ basarabenĭ. Apoi luă cuvêntulŭ d-lŭ Badenschi, advocatŭ din localitate; şi prin frumosulŭ d-sale discursŭ a pusŭ pe publicŭ în cunoscinţă despre deplorabila stare a Românilorŭ din Macedonia. Tóte aceste discursurĭ pline de celŭ mai înfocatŭ sentimentŭ naţionalŭ, ţinute sub ceriulŭ liberŭ înaintea unui imposantŭ publicŭ, au fostŭ aplaudate şi bine primite de adunare.

Cu astă ocasiune d-lŭ Michaele Darie oferĭ o frumósă corónă drapelului; ér' întréga adunare a fostŭ presărată cu florĭ frumóse cultivate.

Dela grădină convoiulŭ împreună cu domnii delegaţĭ s'au îndreptatŭ în aceiaşĭ ordine de-alungulŭ Bulevardului la biserica st. Apostolĭ spre a asista la Te-Deum, oficiatŭ în memoria martirilorŭ dela 1848, la care Te-deum a cântatŭ şi corulŭ vocalŭ din localitate.

Interiorulŭ bisericei de ar fi fostŭ câtŭ de spaţiosŭ n'ar fi putută da locŭ publicului care aştepta acolo, din care causă multă lume aştepta afară. După Te-deum preotulŭ M. Guzianu ţinŭ o cuvêntare asupra anului 1848. Nimic mai frumosŭ, nimic mai de admiratŭ, decâtŭ vĕḑêndŭ bărbaţĭ şi dame, tinerĭ şi domnişóre din tóte clasele societăţii, ascultândŭ până la fine cu cea mai încordată atenţiune acéstă ceremoniă bisericéscă, care se finì abia la órele 12.

După Te-deum convoiulŭ înapoindu-se în aceiaşĭ ordine la clubulŭ Societăţii şi percurgêndŭ strada principală a fostŭ întreruptŭ în drumulŭ sĕu de cătră o cetăţénă, care oferĭ o a doua corónă drapelului. Inapoiaţĭ la clubŭ corulŭ vocalŭ a mai intonatŭ câteva arii naţionale. Apoi în faţa întregei adunărĭ d-nii delegaţĭ Resu şi Nicolescu au fostŭ proclamaţĭ membri de onóre ai Secţ. II. Brăila şi alţĭ 15—20 membri s'au înscrisŭ ca activĭ.

In cursulŭ ḑilei în totŭ oraşulŭ era sĕrbătóre, ér' séra la 9 óre s'a ţinutŭ banchetulŭ la clubulŭ societăţei. Peste 100 persóne au luatŭ parte, deşi n'aŭ fostŭ pregătite atâtea serviţiurĭ, căcĭ societarii nu s'au aşteptatŭ a avea în mijloculŭ lorŭ atâtea persóne înalte din localitate. Apoi cu vaporulŭ de séra au sositŭ din Galaţ spre a participa la banchetŭ şi d-lŭ Butculescu, preşedintele societăţii Cooperative şi deputatŭ, d-lŭ Palade advocatŭ şi deputatŭ, d-lŭ Balasan tipografŭ şi Redactorŭ în Jaşĭ ş. a.

După diferitele toaste ridicate pentru Regele şi Regina Românilorŭ, pentru armata română, pentru preşedintele societăţii şi comitetulŭ ei au începutŭ discursurile cele mai pline de sentimentŭ şi pornite tóte din ânimĭ Românescĭ. Banchetulŭ devenì o conferinţă, durândŭ până la 4 óre diminéţa.

D-nii Butculescu şi Balasan au găsitŭ cea mai afectuósă primire şi familiaritate în mijloculŭ membrilorŭ soc. »Carpaţii«; ér d-lŭ Palade prin discursulŭ d-sale ridicatŭ tinerimei a produsŭ o nespusă însufleţire. Diferite elogiurĭ s'au adusŭ d-lui preşedinte pentru progresulŭ făcutŭ de societate şi pentru sentimentele naţionale, cu care se nutrescŭ inimele membrilorŭ acestei societăţĭ.

Era diminéţa de 3 Maiu, când cu toţii dela banchetŭ luau cafelele la bufetulŭ din grădina publica, ér musica cânta; s'au danţatŭ mai multe jocurĭ naţionale, ér membrii societăţei au esecutatŭ »Romanulŭ«, în urma căruia toţĭ s'au despărţitŭ cu frăţescĭ strângerĭ de mână.

Ḑiua de 2 Maiu fiindŭ scumpă orĭ căruĭ Românŭ, mulţumită societ. „Carpaţii«, ea se serbéză în Brăila din anŭ în anŭ mai frumosŭ. Aşteptŭ ca toţĭ Românii din tóte părţile sĕ-i imiteze. **Grl.**

———

Ḑiua de 10 Maiu.

Cetimŭ în „Românulŭ:“

Indoita aniversare a proclamărei regatului şi independenţei a fostŭ anunţată capitalei prin 21 de tunurĭ date în ḑorĭ de ḑi. Poporaţiunea capitalei, în haine de sĕrbătóre, umple des de diminéţă tóte stradele capitalei, pe unde va trece cortegiulŭ regalŭ la Mitropoliă, estradele de pe bulevardŭ suntŭ înţesate de lume şi de delegaţĭ din districte.

La orele 9 şi jumĕtate de diminéţă MM. LL. Regele şi Regina însoţiţĭ de principii Ferdinandŭ şi Carolŭ de Hohenzolern au venitŭ dela Cotrocenĭ la palatulŭ din Bucurescĭ. La órele 10 şi jumĕtate Maiestăţile Lorŭ, însoţiţĭ de nepoţii Lorŭ, într'o trăsură à la Daumont trasă de 4 cai, precedaţĭ şi urmaţĭ de câte unŭ plutonŭ de gendarmĭ, au plecatŭ dela palatŭ în sunetulŭ musicei, pentru a asista la Te-Deum dela Mitropoliă.

Maiestăţile Lorŭ suntŭ primite la intrarea în biserică de I. P. S. S. Mitropolitulŭ primatŭ, înconjuratŭ de înaltulŭ clerŭ, de d. Ionŭ Brătianu cu miniştrii sĕi, de oficerii superiorĭ din garnisónă precum şi de tóte notabilităţile bucurescene, numerósele delegaţiunĭ din judeţe, senatorii şi deputaţii

După terminarea serviciului divinŭ Maiestatea Sa Regele a încălecatŭ şi, încongiuratŭ de unŭ numĕrosŭ statŭ-majorŭ, a mersŭ călare la pavilionulŭ dela bulevardŭ pentru a primi defilarea. M. S. Regina, însoţită de nepoţii Sĕi, s'a întorsŭ la bulevardŭ în trăsură à la Daumont.

La órele 12 s'a începutŭ defilarea scólelorŭ, a delegaţiunilorŭ precum şi a armatei, în sunetulŭ musicelorŭ, care erau aşeḑate lângă tribuna cea mare din faţa M. S. Regelui. Defilarea armatei s'a făcutŭ în ordinea următóre:

Răniţii, oficerii fără trupă, scóla militară, batalionele 2 şi 3 de vênătorĭ, regimentele 3 şi 4 de liniă, regimentele 6 şi 21 dorobanţĭ, regimentulŭ 1 de geniu, regimentele 2 şi 6 de artileriă, regimentele 3 de roşiorĭ şi 3 de călăraşĭ. Parada a fostŭ comandată de d. generalŭ Cernatŭ; infanteria de d. generalŭ Radovicĭ, artileria de d. colonelŭ Horbaschy şi cavaleria de d. colonelŭ Chiriţescu. După defilare, Maiestăţile Lorŭ s'au întorsŭ la palatŭ unde au luatŭ dejunulŭ.

La órele 3 d. a. a urmatŭ ceremonia inaugurării noului palatŭ. In sala cea mare a tronului Em. S. Mitropolitulŭ primatŭ, însoţitŭ de Em. S. Mitropolitulŭ Moldovei şi de mai mulţĭ înalţĭ prelaţĭ ai bisericei, a oficiatŭ sfinţirea apei. La drépta, în sala tronului, se afla Senatulŭ, la stânga, în faţa Senatului, Camera, la drépta Se-

---

FOILETONŬ.

Poporaţiunea română şi recensĕmêntulŭ poporaţiunei dela începutulŭ anului 1881.

Din cele ce le aflămŭ la pag. 10 ed. ung. cit. tom. I., citămŭ în traducere fidelă românéscă următórele:

»Statorirea naţionalităţii în loculŭ celŭ dintêiu şi neatacabilŭ este dreptŭ individualŭ şi numai prin individŭ se póte resolvi. Şi încă nicĭ nu se póte resolvi altcum, decâtŭ prin fasiune individuală. Aicĭ numai douĕ casurĭ sĕ potŭ închipui şi numai douĕ rĕspunsurĭ se potŭ aştepta. Au stă respectivulŭ pre acelŭ gradŭ inferiorŭ alŭ culturei, de nu are ideă despre naţionalitate şi atuncĭ simplu spune trunchiulŭ căruia aparţine şi se numesce pre sine slovacŭ, valachŭ, sêrbŭ, etc., au scie face deosebire între trunchiŭ şi naţionalitate, între naţionalitate şi naţiune, şi atuncĭ simplu se numesce maghiarŭ (egyszerüen magyornak vallja magát), care după origine (!) aparţine acestui séu acelui trunchiu. Esceţiune vorŭ face aicĭ numai acei malcontenţĭ de jumĕtate inteligenţĭ ai unorŭ trunchiurĭ, carĭ din causa aspiraţiunilorŭ de naţionalitate separatistice, séu din interese private, cedêndŭ influinţelorŭ esterne, cu óreşĭ-care demonstraţiune declară, [illegible]

Totŭ pe acea pagină mai aflămŭ încă şi următórele pasagiurĭ:

»Décă ideа de statŭ maghiarŭ ar fi prinsŭ rădăcinĭ cum sĕ cade şi convingerea ar fi generală, că în statulŭ organisatŭ o naţionalitate domnitóre este absolutŭ neincungiurabilă (mellőzhetlen), care şi statului îi dă limba sa, ... décă şi poporulŭ nostru de rêndŭ (köznépünk) ar fi atâtŭ de cultŭ, décă totŭ capulŭ de familiă ar introduce elŭ însu'şĭ în cóla de fasiune .... şi creḑulŭ sĕu de naţionalitate — atuncĭ n'ar trebui ca sĕ ne ememŭ nicĭ de falsificarea datelorŭ. Insĕ tóte aceste, durere, nu suntŭ aşa în totŭ loculŭ. Pe lângă sistemulŭ nostru comitatensŭ şi electoralŭ în unele comitate cu majoritate de limbă străină (idegen ajku . . . !?) egoismulŭ îşĭ esercitéză necontrolatŭ veleităţile sale naţionalĭ (nemzetiségi üzelmeit).

»Cu ocasiunea recensĕmêntului fiindŭ lipsă de agenţĭ recensenţĭ, partea cea mai mare a acestora nu se capĕtă din inteliginţa mai înaltă, ci amĕsuratŭ câştigului temporanŭ chiar din acea jumĕtate-inteligentă care, décă lucră fără controlă severă, uşorŭ îşĭ transpune veleităţile sale naţionalĭ şi pe terenulŭ regnicolarŭ alŭ recensĕmêntului poporaţiunei. Décă administraţiunea comitatensă ar atêrna singură dela puterea de statŭ (pare că şi aşa nu atêrnă în destulŭ dela guvernŭ!) nicĭ în acésta n'ar fi nicĭ unŭ rĕu; . . . dar unde şi însuşĭ oficiulŭ comitatensŭ încă este împlutŭ cu idei de naţionalitate scrintite (?!), . . . acolo în contra falsificărei (?) datelorŭ abia vomŭ aflá garanţiă suficientă.«

Aşa argumentéză oficioşii, singurŭ numai şi numai din motivulŭ, ca şi umbra mistificărei încă sĕ fiă depărtată dela ei. Aşa se apĕră aceia, carĭ au puterea în mână şi dispunŭ de tóte. Pe calea atinsă şi cu acea deducţiune forţată a fostŭ uşorŭ a face sĕ crédă lumea, că pe când Magharii între anii 1870—80 au crescutŭ cu 4.45%, pe atuncĭ Românii au scăḑutŭ cu 7.94%, ér' Rutenii, ca vai de capulŭ lorŭ, au scăḑutŭ chiar cu 24.75%! Lucru ne mai auḑitŭ!

Dar sĕ trecemŭ la tomulŭ alŭ II. alŭ ediţiunei oficióse, pentru că specificate fiindŭ aicĭ datele după comune, districte şi comitate, — de aicĭ ne putemŭ orientá mai bine despre ceea ce s'a făcutŭ.

Deschiḑêndŭ acéstă carte la partea, unde se tractéză despre comitatulŭ Turda-Arieşŭ, am privitŭ la comuna rurală curatŭ română din acelŭ comitatŭ, numită Indolŭ şi am aflatŭ publicate următórele date: 127 case, 574 locuitorĭ, 10 Ungurĭ, 541 Românĭ, 6 de altă limbă din ţéră, 17 nu sciu vorbi (adecă: aceştia n'au naţionalitate), — 3 romano-catolicĭ, 557 greco-cat., 7 gr. or., 7 de lege mosaică, 120 după cetire şi scriere.

tului, Curtea de casaţiă, la stânga Camerei, Curtea de compturi. De ambele părţĭ, erau: curtea de apelŭ, tribunalele, ministerele şi delegaţii judeţelorŭ. După terminarea serviţiului religiosŭ, M. S. Regele, urcându-se pe tronŭ şi avêndŭ la drépta Sa pe principele Carolŭ moştenitorulŭ presumtivŭ alŭ tronului, iar la stânga pe M. S. Regina şi pe principele Ferdinandŭ, a rostitŭ unŭ discursŭ. care a mişcatŭ fórte pe cei de faţa. M. S. a încheiatŭ ḑicêndŭ:

»Puterea mea cea mare este în iubirea care îmĭ arétă poporulŭ meu. Neputêndŭ mulţumi în persónă tutororŭ d-lorŭ delegaţĭ, carĭ mi-au adusŭ felicitările întregeĭ ţĕrĭ, credŭ că nu potŭ a le mulţămi mai bine decâtŭ strigândŭ cu toţii împreună: Trăiéscă scumpa nóstră Româniă!« Acéste cuvinte fură fórte viu aplaudate.

In urma discursului Maiestăţii Sale Regelui, Em. S. Mitropolitulŭ primatŭ, după ce stropi cu apă sfiţită sala tronului, trecŭ însoţitŭ de Em. S. Mitropolitulŭ Moldovei şi de toţĭ înalţii prelaţĭ ai bisericei, în tóte celelalte camere ale palatului, fiindŭ urmatŭ de MM LL. Regele şi Regina şi de casa militară şi civilă. Reîntorcêndu-se în sala tronului, M. S. Regele se întreţinŭ cu mai multe din persónele de faţă.

Este loculŭ aci sĕ spunemŭ, că noulŭ palatŭ este d'unŭ lucsŭ şi d'o eleganţă dintre cele mai alese. Mobilele suntŭ dintre cele mai frumóse şi totulŭ este lucratŭ cu multă artă. Cele două tronurĭ suntŭ de bronsŭ aurite, împodobite cu diferite petre. In sala tronului se află două dulapurĭ de cristalŭ, în care se păstréză decoraţiunile M. S. Regelui şi cele două coróne: coróna de oţelŭ şi coróna de aurŭ.

La órele 5 d. a. s'a datŭ la şosea mésa răniţilorŭ. M. S. Regele a sositŭ aci la órele 5 şi câteva minute împreună cu principii Carolŭ şi Ferdinandŭ, şi după ce s'a întreţinutŭ în parte cu fiă-care dintre răniţĭ şi le-a ascultatŭ plângerile, s'a întorsŭ pe la órele 6 la palatulŭ din capitală.

Séra, capitala erá fórte frumosŭ iluminată; Calea Victoriei şi stradele laterale înţesate de lume. In grădina Sf. George-Nou, pe piaţa teatrului şi'n grădina Episcopiei au cântatŭ musicele regimentelorŭ până târḑiu séra; la rondulŭ alŭ doilea dela şosea s'au datŭ focurĭ de artificiă. La órele 12, Calea Victoriei şi şoseaua Kiseleff erau încă pline de lume.

---

† Victor Hugo.

Bardulŭ Franciei a muritŭ în vêrstă de 83 de anĭ, şi apoteosa, cu care patria încununéză pe morţii sĕi ilustri, elŭ a avut'o fiindŭ încă în viaţă.

Născutŭ la 1802, fiulŭ unui generalŭ alŭ ântêiului imperiu, Hugo urmă în Europa armatele victoriόse ale lui Napoleonŭ I. şi se întórse la Parisŭ la 1809, spre a intră la mănăstirea din strada Feuillantines. La 14 anĭ, compusese deja prima sa tragediă »Irtamene,« urmată curêndŭ de opera lirică »Sĕraculŭ şi bogatulŭ.«

Producţiunile literare ale poetului suntŭ prea rĕspândite, spre a mai avé nevoiă sĕ le însĕmnămŭ aci pe tóte. Cine nu cunósce »les Odes et Ballades,« »les Châtiments,« »les Orientales,« »les Feuilles d'automne?« Cine n'a cititŭ »Marion Delorme,« »Ruy Blas,« »Hernani,« »Lucrecia Borgia,« parte traduse mai în tóte limbile şi jucate pe tóte scenele Europei? Cine nu s'a simţitŭ mişcatŭ citindŭ scrierile lui Hugo în favorulŭ proletariatului şi în contra pedepsei cu mórte? Pasiunile literare, pasiunile politice, au căutatŭ sĕ veştejéscă gloria geniului secolului nostru. Incercărĭ zadarnice; stejarulŭ a rĕmasŭ în picióre; V. Hugo a rĕmasŭ întemeetorulŭ literaturei despoiate de artificii, poleitorulŭ poesiei francese.

La 1851, când Napoleonŭ III făcŭ lovirea de statŭ, poetulŭ fu silitŭ sĕ fugă, căcĭ guvernulŭ făgăduise o primă de 25,000 lei aceluia, care'lŭ va aduce mortŭ séu viu. Hugo se retrase mai ântêiu în Belgia, jurândŭ că nu va reîntră în Francia de câtŭ odată cu dreptatea. Imperiulŭ isbuti sĕ-lŭ alunge de acolo în insulele Angliei, de unde nu se întórse decâtŭ la 1870, după căderea lui Napoleonŭ. Trăise 19 anĭ în esilŭ! Noue-spre-ḑece anĭ fără a vedé Francia sa iubită, fără a strînge mâna prietinilorŭ din tóte ḑilele. Lesne póte înţelege orĭ-cine cu câtŭ focŭ, cu câtă durere scrisese versurile sale:

Oh! n'exilons personne,
Oh! l'exil est impie...

Totŭ poporulŭ îlŭ adăsta la gara Nordului! Intrarea sa în Parisŭ fù o sĕrbătóre, décă mai putea fi sĕrbătóre în acele ḑile negre, când Francia se vedea îngenunchiată de cancelarulŭ viitorului imperiu germanŭ. După cincĭ lunĭ de suferinţe, Parisulŭ fù silitŭ sĕ capituleze, şi Victor Hugo numitŭ representantŭ alŭ poporului cu o maioritate de 214,000 voturĭ, plecă la Bordeaux. Refusulŭ adunărei de a validá alegerea lui Garibaldi la Alger, îlŭ făcŭ sĕ demisioneze. Dela încheiarea păcei şi până la mórtea sa, Victor Hugo a fostŭ celŭ mai aprigŭ apĕrătorŭ alŭ nenorociţilorŭ. De mii de orĭ cu glasulŭ sĕu puternicŭ, cu péna sa măĕstră, a vorbitŭ, a scrisŭ în favórea victimilorŭ comunei, a combătutŭ legea sângelui, a cercatŭ sĕ pue capĕtŭ operei călăului.

Cu tótă ura, ce avea în contra lui Bazaine, écă ce pedépsă ar fi voitŭ sĕ dea trădătorului: »Aşŭ dori sĕ se convóce la Champ-de-Mars corpurile legiuitóre, tóte trupele, totŭ poporulŭ din Parisŭ şi acolo în faţa tuturorŭ aşŭ aduce pe Bazaine îmbrăcatŭ în uniforma sa de mareşalŭ alŭ Franciei. Preşedintele Camerei ar cití sentinţa, care-lŭ declară trădătorŭ alŭ patriei şi-lŭ osândesce la degradare. Apoi celŭ mai vechiu sergentŭ i-ar smulge decoraţiile dela peptŭ, i-ar tăia galónele, i-ar sfărîma spada, i-ar călca epoletele în picióre şi i-ar ḑice pe urmă: »Acum te poţĭ duce, eştĭ liberŭ!«

Salonulŭ lui Victor Hugo era loculŭ de întâlnire alŭ tuturorŭ ilustraţiilorŭ francese şi strĕine, Louis Blanc, Gambetta, Clémenceau, Castellar, Renan, C. A. Rosetti, Houssaye, generalulŭ Wimpfen, Gonzales, şi totŭ ce pórtă unŭ nume în politică, literatură, sciinţe, a luatŭ locŭ la mésa poetului.

Sublimŭ ca Pindarŭ, isteţŭ ca Anacreon, satiricŭ ca Juvenal, dreptŭ ca Tacitŭ, pateticŭ ca Eschyle, Victor Hugo a fostŭ sufletulŭ liricŭ alŭ Franciei şi poetulŭ omenirei întregĭ.

Vécurile viitóre privindŭ statua de bronzŭ ce-i va ridica patria recunoscĕtóre, vorŭ vedé că tóte gloriile au lucitŭ pe fruntea acestui geniu, şi scrierile sale vorŭ fi cartea de aurŭ a gintei latine. *Românulŭ.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 26 Maiu.—Membrii reuniunei „Concordia" au sositŭ alaltăerĭ înainte de amédḑĭ la 9 óre cu vaporulŭ, fiindŭ primiţĭ sĕrbătoresce. Au visitatŭ de repeţite orĭ esposiţiunea şi alte lucrurĭ demne de vĕḑutŭ, esprimându-se în modŭ linguşitorŭ despre ele. Erĭ s'a datŭ unŭ banchetŭ festivŭ, la care s'au ţinutŭ numeróse toaste pline de spiritŭ.

Paris, 26 Maiu. — Alaltăerĭ s'a serbatŭ aniversarea înăbuşirei comunei. S'au făcutŭ demonstraţiunĭ la mormintele comunarḑilorŭ, cu care ocasiune s'a ivitŭ unŭ conflictŭ cu poliţia. Au fostŭ 30 răniţĭ şi mai mulţĭ arestaţĭ.

Pesta, 26 Maiu. — Banchetulŭ datŭ în onórea reuniunei economice boeme de către reuniunea economică ungurésca a fostŭ strălucitŭ. Au luatŭ parte la elŭ ministrii Szapary şi Széchény.

INVITĂTORŬ.

Despărţĕmêntulŭ cerc. X, (Cluşiu) alŭ »Asociaţiunei transilv. pentru literatura rom. şi cultura poporului rom.« îşĭ va ţiné adunarea generală de éstŭ anŭ la Coşocna (Kolozs) în Dumineca tuturorŭ sânţilorŭ, 31 Maiu st. n., la care prin acésta suntŭ cu totŭ respectulŭ învitaţĭ a partici á câtŭ mai numeroşĭ atâtŭ p. t. domni membrii din acestŭ despărţĕmêntŭ, câtŭ şi alţĭ amicĭ ai literaturei nóstre şi ai culturei poporului nostru.

Cluşiu, 21 Maiu st. n. 1885.

Comitetulŭ despărţ. cerc. X.

DIVERSE.

Unŭ jubileu ciudatŭ. — In Augsburg s'a serbatŭ deunăḑĭ unŭ jubileu unicŭ în felulŭ sĕu. Unŭ individŭ, care fusese de 60 de orĭ condamnatŭ pentru diferite abusurĭ, a mai comisŭ unulŭ opunêndu-se autorităţii, numai ca sĕ împlinéscă numĕrulŭ de 70 de condamnărĭ. Chefulŭ i s'a împlinitŭ şi jubilantulŭ se scaldă'n fericire, că n'a trăitŭ în zadarŭ în lume.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Maiu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	96.90	Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Rentă de hârtiă 5% . .	91.75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	96 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146 50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	117 90
		Renta de hârtiă austriacă	82.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.50	Renta de arg. austr. . .	82.70
		Renta de aurŭ austr. . .	107 50
		Losurile din 1860 . . .	138.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.—	Acţiunile bănceĭ austro-ungare	859.—
Bonurĭ rurale ungare . .	103.25	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	285.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.—	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	286.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
		Napoleon-d'orĭ	9.87½
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61.10
Bonurĭ rurale transilvane	101.25	Londra 10 Livres sterlinge	124.80

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 23 Maiu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.87	Vênd.	8.90
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.12
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	125.—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

Poftimŭ, în Indolŭ: 10 Ungurĭ şi 3 romano-catolicĭ, unde nicĭ urmă nu este de aşa ceva! In comuna vecină în Micuşiu, unde abia vorŭ fi 5—6 Ungurĭ, suntŭ puşĭ 24! Apoi, că în Pusta-Sân-Craiu sĕ fiă 20, în Petridulŭ de josŭ 21, în Copandŭ 79, în Ciurila 11 Ungurĭ, fórte cu greu îmĭ vine a crede.

Acum, décă chiar prin comunele cele mai curate românescĭ, ca sĕ mĕ folosescŭ de terminulŭ oficioşilorŭ, — s'au vĕrêtŭ elemente străine, ce sĕ ḑicemŭ atuncĭ de comunele mixte? La totŭ casulŭ suntemŭ în dreptŭ d'a presupune, că acolo s'a făcutŭ operaţiunea nu cu ḑecile, ci póte cu sutele, décă nu chiar cu miile.

De aicĭ şi numai de aicĭ ne putemŭ esplica aserţiunea neesplicabilă, şi anume, că la începutulŭ anului 1881 în statulŭ ungarŭ se vorŭ fi aflatŭ numai 2.325,838 Românĭ, şi că Românii în deceniulŭ precedentŭ, în locŭ d'a se înmulţi cu ceva ca de regulă, — vorŭ fi scăḑutŭ cu 207,245.

'Mĭ vine a crede că ediţiunile aceste oficióse nu le-a cetitŭ încă nimene dintre ai noştri, deşi au trecutŭ doi anĭ, de când au vĕḑutŭ lumina; séu deşi le-a cetitŭ cineva, póte că nu le-a esaminatŭ mai de aprópe. Causa altŭ cum zace póte şi acolo, că acele nu se pré află prin librării, apoi redacţiunilorŭ nóstre încă nu se vorŭ fi trămisŭ.

Ar fi de doritŭ fórte, ca inteligenţa nóstră şi mai cu sémă unii preoţĭ dela sate sĕ se ocupe cu tomulŭ alŭ II, sĕ-lŭ esamineze bine şi sĕ dea publicităţii totŭ ceeace vorŭ afla în elŭ că nu corespunde realităţii, pentru că eu pe basa celorŭ indicate suntŭ convinsŭ, că acea ediţiune este plină de neesactităţĭ şi că geme de neadevĕrurĭ. Pre acéstă cale multe cifre se vor puté aduce la adevĕrata lorŭ valóre.

III.

Sĕ vedemŭ resultatulŭ recensĕmêntului din 1881.

Deşi din cele premerse este destulŭ de evidentŭ şi urméză, că celŭ puţinŭ noi Românii, nicĭ pre departe nu putemŭ fi îndestuliţĭ cu datele, carĭ resultă din recensĕmêntulŭ dela începutulŭ anului 1881, — totuşi în lipsa altorŭ date mai sigure, mĕ vĕdŭ silitŭ a le lua de basă pentru combinaţiunile şi grupările, carĭ vorŭ urma mai josŭ; decĭ ca sĕ avemŭ o ideă órecare despre situaţiunea geografică, ce o ocupă Românii în ţĕrile coróneĭ ungare, credŭ de consultŭ a face următórele împărţirĭ şi anume:

a) Românii suntŭ în maioritate absolută între 91—50% în 12 comitate, cum urméză

1. Făgăraşŭ 84,571 loc., între carĭ 76,895=90·92% R.
2. Uniădóră, 248,464 » » , 224,310=90·28 »
3. Alba inf., 178,021 » » , 140,265=78·79 ,
4. Car.-Sev., 381,304 » , » 298,758=78·35 »
5. Sol.-Dob., 193,677 » » » 150,738=77·73 »
6. Turda Ar., 137,031 » » » 100,238=73·15 »
7. Bist.-Năs., 95,017 » » » 64,110=67·47 ,
8. Sibiiu, 141,627 » » , 93,860=66·27 »
9. Aradŭ, 303,964 , , , 192,573=63·36 »
10. Selagiu, 171,079 » » , 106,026=61·97 ,
11. Coşiocna, 196,307 » » » 116,453=59·31 »
12. Têr. mică, 92,214 » » » 46,034=49·92 »

Aşa dar Românii pe teritoriulŭ acestorŭ douĕsprećece comitate, carĭ au o estensiune geografică de 54,862 km □, între 2.223,276 locuitorĭ suntŭ representaţĭ cu cifra de 1.610,260=72·45%; ba putemŭ ḑice, că Românii, pre acestŭ teritoriu compactŭ şi puternicŭ alŭ contingentului românescŭ facŭ trei părţĭ din patru. Este de notatŭ aicĭ, că maioritatea absolută a Românilorŭ din alte încă optŭ comitate unde mai era chiar şi după încheiarea dualismului pe la anulŭ 1870, prin arondarea tandenţiósă a comitatelorŭ, care a urmatŭ de atuncĭ încóce, astăḑĭ este redusă — celŭ puţinŭ pe charta geografică şi pe hârtiă, — la minoritate, dar acéstă minoritate pre lângă tóte sforţările celorŭ de la putere în unele comitate a mai rĕmasŭ încă destulŭ de considerabilă. (Va urma).

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	.9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse